

Senát hostí Cenu Václava Bendy: ocenění převezme dvanáct bojovníků za svobodu, dalších pět in memoriam

29.1.2026 - Petra Jungwirthová | Senát PČR

29. ledna 2026, Praha. V prostorách českého Senátu se pod záštitou místopředsedy Jiřího Oberfalzera od 18 hodin uskuteční 17. ročník Ceny Václava Bendy, která se do povědomí veřejnosti postupně vžila jako „Cena ÚSTR“. Dvanáct laureátů převezme medaili za vynaložené úsilí v protestních akcích či boji proti totalitním režimům, mj. hudebník Vratislav Brabenec či historik Aleš Kýr. Ceny Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR) jsou udělovány od roku 2008 osobnostem, které sehrály význačnou roli v boji za obnovu svobody a demokracie Československé republiky.

„Cena Václava Bendy připomíná lidi, kteří v těžkých časech obstáli, a jejich příběhy mají stále co říct. Doufám, že nás inspirují k zodpovědnému a odvážnému jednání i dnes. Připomínají nám, že svoboda a spravedlnost nejsou samozřejmostí, ale výsledkem konkrétních rozhodnutí jednotlivců,“ uvedl místopředseda Senátu **Jiří Oberfalzer** a dodal: *„Zároveň ukazují, že i malý čin odvahy může mít významný dopad. Oceňuji přitom práci Ústavu pro studium totalitních režimů, který tyto životní příběhy systematicky dokumentuje a přináší je do veřejného povědomí.“*

„Tato ocenění mají pro Ústav pro studium totalitních režimů mimořádný význam, protože připomínají, že svoboda, odpovědnost a občanská statečnost nejsou samozřejmostí. Neděláme tlusté čáry za minulostí a nezapomínáme na to, co se stalo, ale naopak si připomínáme konkrétní lidské osudy, jejich odvahu a morální rozhodnutí. Laureáti letošního ročníku tuto hodnotu ztělesňují – ukazují, že i v nejtěžších dobách lze obstát, být věrný svému svědomí a chránit svobodu druhých,“ prohlásil ředitel ÚSTR **Ladislav Kudrna** a současně dodal, že Ceny Václava Bendy připomínají, že poučení z minulosti je důležité pro naše každodenní rozhodování a zodpovědný přístup k dnešní společnosti.

Společným jmenovatelem všech oceněných je osobní odpovědnost, statečnost a věrnost hodnotám svobody a lidské důstojnosti. Originální skleněnou trofej s názvem „Skleněný kámen – Ametyst“ převezme například český literát, hudebník skupiny The Plastic People of the Universe **Vratislav Brabenec**, spisovatel **Eugen Brikcius**, vedoucí Kabinetu dokumentace a historie Vězeňské služby ČR **Aleš Kýr**, který se významnou měrou zasloužil při vyhledávání ostatků obětí komunistického teroru, básnířka a disidentka **Lenka Marečková**, česká politická vězeňkyně **Drahomíra Šinoglová** a členka reprezentace Židovské obce **Michaela Vidláková**.

Během slavnostního ceremoniálu bude předáno celkem 12 ocenění. Dalších pět osobností bude oceněno in memoriam; jejich životy a práce ztělesňují občanskou statečnost, morální integritu a odpor vůči totalitní moci. Ocenění obdrží sportovec **Gustav Frištenský**, symbol neochvějnosti tváří v tvář politickým tlakům, signatářka Charty 77 **Lilian Landová**, představitelka osobní odvahy a vytrvalé obrany lidských práv, česko-německý historik **Bedřich Loewenstein**, jenž se celoživotně věnoval kritické reflexi totalitních zkušeností 20. století, senátor **Jiří Liška**, spojený s dlouhodobou službou demokratickým hodnotám a ochraně historické paměti, a kapitán **Karel Sabela**, který kladl aktivní odpor nastupující komunistické diktatuře a zaplatil za něj vlastním životem. Společně připomínají, že svoboda a odpovědnost nejsou samozřejmostí, ale výsledkem osobních rozhodnutí a odvahy obstát i v nejtěžších chvílích.

Letošní skleněná trofej nese název „Skleněný kámen – Ametyst“ jako symbol vnitřní pevnosti, morální integrity a duchovní odolnosti, které spojují všechny letošní oceněné osobnosti. Autorem je **Jiří Pačinek**, uznávaný český sklářský výtvarník.

Akce bude streamovaná na webu Senátu. Slavnostním večerem hosty provede moderátor Marek Eben. Podrobnosti na webových stránkách ÚSTR.

Kontakt pro média: Petra Jungwirthová, tisková mluvčí ÚSTR, tel.: 770 172 146, e-mail: press@ustrcr.cz

<https://www.senat.cz/zpravodajstvi/zprava.php?id=4008>